

VERENIGING NEDERLANDSE SIGARETTEN- & KERFTABAKFABRIKANTEN

AANTEKENEN

Ministerie van Financiën
T.a.v. Staatssecretaris de heer Van Rij,
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Den Haag, 11 oktober 2022

Betreft: Belastingplan '23, schriftelijke vragen fractie CU

Geachte heer van Rij,

In het verslag van de Commissie van Financiën d.d. 4 oktober 2022 inzake het Belastingplan 2023 is een aantal vragen gesteld door fractie van de ChristenUnie, gebaseerd op onjuiste uitgangspunten.

Graag willen wij middels dit schrijven een aantal van deze onjuistheden weerspreken en de feitelijke situatie nader toelichten.

De verhouding 1 gram = 1 stick blijft een juiste vergelijkingsbasis

De leden van de ChristenUnie stellen dat er gemiddeld 0,7 gram tabak gebruikt wordt voor het rollen van 1 shagje waarbij er geheel onterecht wordt uitgegaan van het feit dat voor een sigaret 1 gram tabak wordt gebruikt.

Tabaksfabrikanten (en –importeurs) zijn wettelijk verplicht ieder jaar voor elk tabaksproduct een aantal zaken te rapporteren bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Bij deze opgave van de producten, is ook de hoeveelheid tabak per sigaret opgenomen.

Op basis van deze databank van het RIVM blijkt dat de hoeveelheid tabak per sigaret niet uniform is. Zo is er een grote verscheidenheid waarbij de hoeveelheid tabak kan verschillen per merk, type en/of periode. Het merendeel van de sigaretten bevat, zoals gepubliceerd op de website van het RIVM, tussen de 0,5 gram en 0,7 gram tabak per sigaret.

Bijgevolg, als deze gegevens worden vergeleken met het door de Christen Unie gestelde uitgangspunt dat 0,70 gram rooktabak nodig is voor het rollen van 1 shagje, dan moet worden geconstateerd dat de thans gebezigde ratio van 1 gram rooktabak ten opzichte van 1 sigaret op zijn minst een reële verhouding weergeeft.

Sterker nog, de verhouding zou juist omgekeerd verminderd moeten worden, 1 sigaret bevat gemiddeld 0,6 gram tabak terwijl rooktabak, zoals gesteld door de leden van de Christen Unie, gemiddeld 0,7 gram tabak bevat.

Vergelijking accijnsdruk sigaretten en rooktabak

In haar opmerkingen stelt de fractie van de ChristenUnie, op basis van de hierboven weerlegde redenering, dat "De accijnsverhogingen van 2023 en 2024 komen dan neer op ongeveer 0,75 euro per

20 shagjes, tegenover accijnsverhogingen van één euro per 20 sigaretten. Hierdoor wordt het verschil in betaalbaarheid tussen rooktabak en sigaretten dus nóg groter."

Het tegendeel is echter waar. Eind 2021 bedroeg de belastingdruk op sigaretten 85,32% versus 89,39% op rooktabak (vergelijking minimum accijnstarief plus BTW versus geldende WAP per productcategorie). Dit terwijl de fiscale draagkracht van rooktabak aanzienlijk lager is dan die van sigaretten, gelet op hun verschillende consumenten zoals hieronder toegelicht. Deze relatieve accijnsdruk zal, door de voorgestelde absoluut gelijke verhogingen in het Belastingplan 2023, voor rooktabak alleen nog maar harder gaan stijgen versus sigaretten.

Rooktabak en sigaretten zijn verschillende producten.

Een sigaret is een gereed product, dat gebruiksklaar is en direct kan worden geconsumeerd. Het is een gebruikersvriendelijk product dat volledig is ingericht op de smaak en de behoefte van de gebruiker. Rooktabak daarentegen kan niet direct, als zodanig, worden geconsumeerd. Het is een halffabrikaat waarvoor aanvullende producten (vloeipapier of hulzen) nodig zijn om het te kunnen consumeren. Het product heeft een lagere toegevoegde waarde dan sigaretten. Door korte tabak en gruis en het gebruik van tabak als mondstuk wordt een aanzienlijk deel van het halffabrikaat niet voor consumptie gebruikt.

Rooktabak en sigaretten hebben verschillende consumenten

Waar sigaretten voor een groot deel worden gerookt door rokers tussen de 18 en 45 jaar (71%) is de roker van rooktabak ouder, bijna 80% van de rokers van rooktabak is ouder dan 30 jaar. Ook zijn er verschillen in inkomen en draagkracht van de rokers waardoor de rokers van rooktabak relatief prijsgevoeliger zijn dan de rokers van sigaretten.

Deze verschillen, de historie, de marktpositie, de gebruikersgroep en de marktwerking verklaren niet alleen, maar rechtvaardigen ook, dat de beide productencategorieën eigen maatstaven voor de heffing van accijns kennen en dat voor beide productencategorieën eigen tarieven zijn vastgesteld, zowel vanuit de EU als in Nederland. Op basis daarvan geldt voor de minder luxe en goedkopere rooktabak daarom een - in absolute zin- lager accijnstarief.

Dit komt overeen met het vergelijken van het absolute bedrag aan omzetbelasting op een zak luxe witte broodjes van €2,70 met de omzetbelasting op een halfje wit brood van €1,10. De producten zijn weliswaar vergelijkbaar maar de verschillen rechtvaardigen dat er met toepassing van het zelfde tarief van bijvoorbeeld 6% voor de omzetbelasting (dat wil zeggen eenzelfde relatieve belastingdruk) in absolute termen op het luxe product een duidelijk hoger bedrag aan belasting wordt geheven.

Rokers gaan bij een accijnsverhoging goedkopere alternatieven zoeken

Het koopgedrag van consumenten wordt in bepaalde mate beïnvloed door de prijs van de producten. Een deel van de consumenten zal bij prijsstijgingen geen of minder producten kopen, terwijl andere consumenten op zoek gaan naar goedkopere alternatieven. Dit geldt ook voor de kopers van tabaksproducten.

Wanneer producten duurder worden als gevolg van sterke, ad hoc accijnsverhogingen, zal een deel van de consumenten op zoek gaan naar goedkopere alternatieven voor hun rookwaren. Dit kan zijn door over de grens legaal producten voor eigen gebruik aan te schaffen (de accijnzen op deze producten worden geïnd door een andere Lidstaat) of door illegale rookwaren aan te schaffen (waardoor de Nederlandse Staat ook accijnsinkomsten mist).

Door de recente - absoluut gelijke - accijnsverhogingen op sigaretten en rooktabak zijn de prijsverschillen met onze buurlanden reeds toegenomen, in het bijzonder voor rooktabak. Deze grote

prijverschillen zorgden voor meer aankopen in het buitenland. In maart 2022 kwam zo'n 31% van de in Nederland geconsumeerde rooktabak uit het buitenland. Voor sigaretten betrof dit in dezelfde periode 16%.

Wanneer de in het Belastingplan 2023 voorgestelde accijnsverhoging (en BTW) wordt doorberekend in de prijzen van de producten, zullen deze zich als volgt ontwikkelen:

Nederland	Huidige prijs	Na verhoging 1 april 2023	Na verhoging 1 april 2024
Sigaretten 20 stuks	€ 8,20	€ 9,42	€ 10,64
Shag 50 gram	€ 13,90	€ 16,95	€ 20,00

Duitsland (op basis van het Duitse meerjarenplan)	Huidige prijs	Na verhoging 1 januari 2023	Na verhoging 1 januari 2024
Sigaretten 20 stuks	€ 7,60	€ 7,73	€ 7,73
Shag 50 gram	€ 13,00	€ 13,46	€ 13,46

Dit betekent dat de reeds bestaande prijsverschillen, welke al tot substantiële grenseffecten leiden, alleen nog maar vele malen hoger zullen worden.

In 2023 bedraagt het prijsverschil

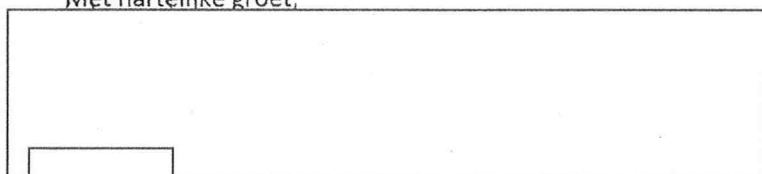
- op een pakje sigaretten € 1,69 en in 2024 loopt dat op naar € 2,91 per pakje, een prijsvoordeel van € 29,10 per slof.
- op een pakje shag € 3,50 en in 2024 € 6,50. Per slof is dat een prijsvoordeel van € 65,-!

Een derde beweging is dat er wordt overgestapt van het roken van sigaretten naar het gebruik van de relatief goedkopere hulzentabak (een vorm van rooktabak). De rooktabak fungeert in dat geval als een soort buffer tegen het kopen in andere landen en/of de aanschaf van illegaal product. De consument die wil blijven roken koopt dan een product waarvan de accijnsopbrengsten nog steeds door de Nederlandse Staat worden geïnd en de producten voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen.

Volledigheidshalve zenden wij u het rapport van PWC 'Een evenwichtige heffing van accijns op tabaksproducten' d.d. 12 september 2017. Hierin vindt u de verdere onderbouwing van de punten zoals in dit schrijven benoemd. (bijlage 2)

Wij vertrouwen erop dat deze informatie voor u van betekenis is en zijn altijd bereid tot een nadere toelichting.

Met hartelijke groet,

VSK

brief i.a.a. CU fractie Tweede Kamer

Bijlage 2 is te vinden op:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/roken/transparant-over-contact-tabaksindustrie> -->

Overzicht contacten met tabaksindustrie 2019 -->

Brief VSK met 2 rapporten